

Achtung!

Dies ist eine Internet-Sonderausgabe des Aufsatzes
„New Prospects in the Study of Old Georgian Palimpsests“
von Jost Gippert (2009).

Die Publikation war vorgesehen für den Konferenzband
Proceedings of the 1st International Symposium on Georgian Manuscripts,
October 19–25, 2009, Tbilisi.
Der Band ist nicht im Druck erschienen.

Attention!

This is a special internet edition of the article
“New Prospects in the Study of Old Georgian Palimpsests”
by Jost Gippert (2009).

The publication was envisaged for the conference volume
Proceedings of the 1st International Symposium on Georgian Manuscripts,
October 19–25, 2009, Tbilisi.
The volume was never printed.

Alle Rechte vorbehalten / All rights reserved:

Jost Gippert, Frankfurt 2025

New Prospects in the Study of Old Georgian Palimpsests

Jost Gippert, Frankfurt / Main

In the study of the written traditions of the Caucasus, palimpsest manuscripts play an outstanding role as they have, in their lower layers, in many cases preserved the most ancient texts or text versions that have come down to us. This is especially true for the Old Georgian tradition as most of the texts of the so-called Khanmeti and Haemeti periods are only available as underwritings in parchment palimpsests. A very important example of this has only recently been published,¹ viz. the famous Codex Vindobonensis georgicus 2 of the Austrian National Library, Vienna, which contains fragments of six different Khanmeti manuscripts comprising Biblical texts from the New and Old Testaments as well as hagiographical texts. The edition project, which was kindly supported by the Volkswagenstiftung, Germany, has greatly profited from the adaptation of new technology to enhance the readability of the erased or washed out lower script. The same technology, which consists in multispectral digitized imaging,² has also been successfully applied in the preparation of the *editio princeps* of the “Albanian” palimpsests uncovered in St. Catherine’s Monastery on Mt. Sinai.³

The National Centre of Manuscripts in Tbilisi hosts a huge collection of Old Georgian manuscripts that are palimpsests (all in all more than 4500 manuscript leaves),⁴ among them the Khanmeti and Haemeti palimpsests S-3902, H-999, A-89, A-844, and H-1329. Only in very few cases, the lower layers of these invaluable codexes have been accessible for reading so far, and only a handful of editions have been published. In the course of an international partnership project which has just started,⁵ the new technology is to be applied to these palimpsests to overcome the bad state of preservation of the lower layers and to thus achieve improved readings and more reliable interpretations of the texts they conceal. The present paper addresses the prospects of using the multispectral imaging system (MuSIS) for a thorough investigation of one of the most ancient palimpsests of the Tbilisi collection, based on test runs undertaken by the project members⁶ in the National Centre in 2007.

As is well known, the XIVth–XVth century lectionary manuscript S-3902⁷ comprises in its lower layer the fragments of a Khanmeti *Mravaltavi* dated to ca. the VIIIth century, written in Asomtavruli letters.⁸ A first attempt at editing these fragments was undertaken by Akaki Shanidze as early as 1927.⁹ Depending on the readability of the lower script, the amount of text Shanidze was able to restore varies considerably from page to page; in some cases, it is but a few characters

¹ Cf. The Old Georgian Palimpsest Codex Vindob. georg. 2, edited by J. Gippert in co-operation with L. Kajaia and Z. Sarjveladze, Turnhout 2007 (Monumenta Palaeographica Medii Aevi, Series ibero-caucasica, 1).

² For a description of the imaging technique cf. J. Gippert, The Application of Multispectral Imaging in the Study of Caucasian Palimpsests, *Bulletin of the Georgian National Academy of Sciences / საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის მოამბე* 175 / 1, 2007, p. 168-179.

³ Cf. The Caucasian Albanian Palimpsests of Mt. Sinai, edited by J. Gippert, W. Schulze, Z. Aleksidze and J.-P. Mahé, Turnhout 2008 (Monumenta Palaeographica Medii Aevi, Series ibero-caucasica, 2).

⁴ A complete list of the palimpsest leaves in the A, H, Q, S, and Svanetian collections housed in the Centre was prepared by L. Kajaia in 2007.

⁵ The project, which is again kindly supported by the Volkswagenstiftung, is scheduled for a period of three years; the partners are the University of Frankfurt (J. Gippert, M. Tandashvili), the National Centre of Manuscripts, Tbilisi (Z. Aleksidze, L. Kajaia, K. Asatiani, D. Chitunashvili, N. Chantladze), and the Scientific Laboratory “Orioni” at the I. Javakhishvili State University of Tbilisi (D. Tvaltvadze, E. Giunashvili, M. Machkhaneli, S. Sarjveladze).

⁶ L. Kajaia, D. Tvaltvadze, S. Sardjveladze, G. Aleksidze and the present author.

⁷ The lectionary represented in the upper layer of the manuscript is of the later (Byzantine) type, covering the Easter Cycle. For a brief account of the manuscript cf. M. van Esbroeck, *Les plus anciens homéliaires géorgiens: étude descriptive et historique*, Louvain 1975, p. 60-61.

⁸ For the second original manuscript contained in the palimpsest cf. below.

⁹ აკაკი შანიძე, ხანმეტის მრავალთავი. ტფილისის უნივერსიტეტის მოამბე / *Bulletin de l’Université de Tiflis* 7, 1927, p. 98-159.

per line that could be made out in his days. This is especially true for the homily on the “Envy of the Pharisees” (ფარისეველთა მათ შურისათჳს, relating to the passage ხოლო ფარისეველნი იგი გამოვიდეს და ზრახვა-ყვეს მისთვის, რადთა წარწყმედონ იგი in Mt. 12,14), which is usually ascribed to John Chrysostom (in the palimpsest, the author is simply named იოჰანე ეპისკოპოსი, “John the Bishop”: f. 3vb, l. 5). Besides the Khanmeti version represented by the palimpsest, the homily is preserved in Old Georgian in the unpublished Jerusalem manuscript Jer. 4 (no. 12: f. 65r-66v),¹⁰ as well as in two Greek, two Old Church Slavonic, and one Coptic version.¹¹ Of the former, it is the text of the codex Ottobonianus graecus 14 of the Bibliotheca Apostolica Vaticana (f. 123-126v)¹² which comes closest to the Khanmeti text;¹³ together with the Old Church Slavonic version as represented in the famous Codex Suprasliensis of the Xth century¹⁴ and, with minor deviations, in the so-called Uspenskij Sbornik (XII-XIIIth century),¹⁵ it provides a good basis for reconstructing the Khanmeti text even where it has been thoroughly erased in the palimpsest. Tables 1-4 below display the lower text of the recto and verso of the original bifoliate consisting of fols. 2 and 7¹⁶ of S-3902 as re-established now, contrasted with Shanidze’s reading and collated with the other versions;¹⁷ in Appendix 1, a diplomatic rendering of the reading¹⁸ is contrasted with a photo collage of the recto of the bifoliate, consisting of 11 multispectral images.

Apart from the Khanmeti *Mravaltavi*, S-3902 comprises fragments of another manuscript written in Asomtavruli script in its lower layer. This – hitherto unedited – manuscript, which can hardly be dated earlier than the Xth century, represents a lectionary with lectures from New Testament books. Different from the *Mravaltavi*, the lines of the original manuscript were overwritten horizontally in this case, which makes the reading more difficult here and there although the letters have been preserved more clearly throughout than those of the Khanmeti original. Another difference consists in the fact that the original pages were not large enough to provide a bifoliate of the palimpsest; instead, the individual folios were re-used as such after cutting off a considerable part of the lectionary text (ca. 2/3 of one of the two columns and ca. 5 of a total of 23 lines at the bottom). Nevertheless, the original text can be re-established with great certainty even for the diminished columns. Tables 5-8 below display the lower text of fols. 49v and 56r of S-3902 as re-established now, collated with the text of the Paris Lectionary¹⁹ and other

¹⁰ Cf. the catalogues by R.P. Blake, *Revue de l’Orient Chrétien* 23, 1922-23, p. 367, and ნ. მარი, იერუსალიმის ბერძნული საპატრიარქო წიგნსაცავის ქართული ხელნაწერის მოკლე აღწერილობა, თბ. 1955, p. 48 (ms. 18, 12.).

¹¹ Cf. *Clavis Patrum Graecorum, cura et studio Mavritii Geerard*, vol. 2: Ab Athanasio ad Chrysostomum, Turnhout 1974, p. 582, nr. 4640, where the Georgian Khanmeti version is not referred to explicitly. The Coptic text as mentioned in the CPG has not been available to me yet, nor has the Old Georgian text of the Jerusalem manuscript.

¹² The text as edited by M. Kapaldo is available via the facsimile edition of the Old Church Slavonic Codex Suprasliensis by J. Zaimov and M. Kapaldo (Супрасълски или Ретков сборник, т. 2, София 1983, p. 395-404).

¹³ The Greek text as printed in J.-P. Migne, *Patrologia Graeco-Latina* 61, 705-710 is a bit less close.

¹⁴ No. 35, p. 395-405 in the facsimile edition (cf. n. 12); cf. also the edition by S. Severjanov, *Codex Suprasliensis*, vol. 2, St. Petersburg 1904 / Repr. Graz 1956, p. 395-405.

¹⁵ Cf. the edition by О.А. Князевская, В.Г. Демьянов, М.В. Ляпон под ред. С.И. Коткова, *Успенский сборник XII-XIII вв.*, Москва 1971, pp. 330-336.

¹⁶ Several different page numbering systems have been applied in the descriptions of S-3902: according to pages of the upper layer, folios of the upper layer, and folios of the original manuscripts. The folios here addressed as 7r and 7v represent pages 13 and 14 according to the first numbering method, fols. 2r and 2v, pages 3 and 4. For a rough survey of the codicological structure cf. M. van Esbroeck, *Homéliers* (cf. n. 10), p. 60.

¹⁷ For a similar treatment of the bifoliate comprising fols. 3 and 6 cf. J. Gippert, *სიხლეჩი ხანმეტობიდან, ენათმეცნიერების საკითხები 2009/1, ეძღვნება ზ. სარჯველაძის ხსოვნას.*

¹⁸ The marking system used here is that developed for the edition of the Vienna palimpsest (cf. n. 1), p. xxxv, except for curly braces denoting reconstructed text passages, and angle brackets, restored abbreviations here.

¹⁹ Cf. the edition by კ. დანელია, ბ. შავიშვილი, სტ. ჩხენკელი, *ქართული ლექციონარის პარიზული ხელნაწერი (ძველი და ახალი აღთქმის საკითხავები)*, ტ. I/2, თბ. 1997.

text versions;²⁰ in Appendix 2, a diplomatic rendering of the reading of fol. 49v is contrasted with a photo collage consisting of 8 multispectral images.

Fol. 56r comprises a lecture from the first chapter of St. Paul's 2nd Letter to the Thessalonians, extending from (at least) verse 3 to verse 11. The lecture contained in fol. 49v is from the 12th chapter of the Gospel of Luke, covering verses 33 to 43. In the Greek lectionaries of the Byzantine rite, a comparable lecture from St. Paul's Epistle is prescribed for the Monday of the 25th week after Pentecost, here comprising verses 1 to 10, with the following verses up to ch. 2,2 being read on the following Tuesday. Among the lectures from the 12th chapter of St. Luke's Gospel, the most similar one (Lk. 12,32-40) is noted for the Saturday of the 28th week after Pentecost. In contrast to this, the data of our palimpsest fragment agree better with what we find in the Jerusalem type liturgies as represented by the Paris, Laṭal, and Ḳala lectionaries in the Georgian tradition. Here, a lecture of 2.Thess. 1,1-12 is prescribed for the 10th November²¹ while Lk. 12,32-44 is read on the 18th of the same month²². Thus it is highly probable that the lectionary overwritten in the palimpsest was of the Jerusalem type.²³

Remarkable text variants not (to my knowledge) attested elsewhere are სახარებისადთა instead of სახიერებისადთა (Gk. ἀγαθωσύνη) in 2.Thess. 1,11; მონად instead of მნწ and ყოველთათვის instead of ყოველთა მიმართ in Lk. 12,42; the omission of უამსა (with the nominative form იფქლი instead of the genitive იფქლისა(სა) following after მიცემად) in Lk. 12,43; and the singular expression ნეტარ იყოს (მონად) occurring twice in Lk. 12,37 and 38 instead of usual ნეტარ იყვნენ (მონანი; anticipation of Lk. 12,43?). In Lk. 12,37, the palimpsest text comes closest to the Adishi redaction in inserting ესრე (Adishi ესრეთ) after პოვნეს იგინი (anticipation of პოვნეს ესრეთ) in Lk. 12,38?).

In Georgia, palimpsests are not only preserved in the National Centre of Manuscripts. A few remarkable specimens are still kept, without any conservational support, in the villages of Svanetia. A field trip to Mestia undertaken in August, 2007, provided the occasion for a first inspection of the two palimpsest manuscripts of Kurashi and Lakhushdi.²⁴ Both these palimpsests contain texts written in Asomtavruli script in their lower layers; the exact scope and structure of the underwritings could not be established yet, however, as there was no equipment other than a plain digital camera available then. The few items that could be made out in the sample photographs taken on the spot clearly show that we have to deal with fragments of lectionaries here, too. In the Kurashi Gospels, we find, e.g., a heading (in red ink) relating to the commemoration of St. Anthony on Jan. 17.²⁵ Other passages that have been identified relate to January services as well. This is especially true for the reading of Eph. 4,10-11 that can be detected in the middle of the second column of f. 91r (cf. Image 1 below and the transcription attached to it); according to the Jerusalem rite as represented in the Old Georgian lectionaries of Paris, Laṭal, and Ḳala, a corresponding lecture (extending from Eph. 4,1-16) was prescribed for the 10th January.

²⁰ For the Gospels, the text of the "Adishi" redaction, the "Protovulgate" and the "Athonite Vulgate" as established in the ARMAZI project (cf. <http://titus.fkidg1.uni-frankfurt.de/texte/etca/cauc/ageo/nt/adisnt/adisn.htm>, <http://titus.fkidg1.uni-frankfurt.de/texte/etca/cauc/ageo/nt/cinant/cinan.htm>, <http://titus.fkidg1.uni-frankfurt.de/texte/etca/cauc/ageo/nt/giornt/giorn.htm>); for St. Paul's Epistles, the text of the two redactions (AB and CD) as edited by ქ. ძოწენიძე / კ. დანელია, პავლეს ეპისტოლეთა ქართული ვერსიები, თბ. 1974.

²¹ Lecture no. 1354 in the edition of the Paris lectionary by M. Tarchnischvili, *Le grand lectionnaire de l'Église de Jérusalem*, t. I-II (Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium, 188 / 189 and 204 / 205; *Scriptores Iberici*, 9 / 10 and 13 / 14), Louvain 1959-60.

²² Lecture no. 1371 ib.

²³ Cf. also M. van Esbroeck, *Homélieux* (cf. n. 10) for this assumption.

²⁴ The field trip, which was part of the INTAS project "Critical Edition of the Old Georgian Versions of Matthew's and Mark's Gospels - Catalogue of the Manuscripts Containing the Old Georgian Translation of the Gospels" (INTAS ref. no. 05-1000008-8026), was jointly undertaken by D. Tvaltvadze, S. Sarjveladze, B. Outtier, and the present author.

²⁵ Cf. *The Caucasian Albanian Palimpsests of Mt. Sinai* (cf. n. 3), vol. 1, p. I-33 for a colour image and a transcription of the passage in question. The heading equals that of the Paris lectionary (no. 145 in Tarchnischvili's edition, cf. n. 21).

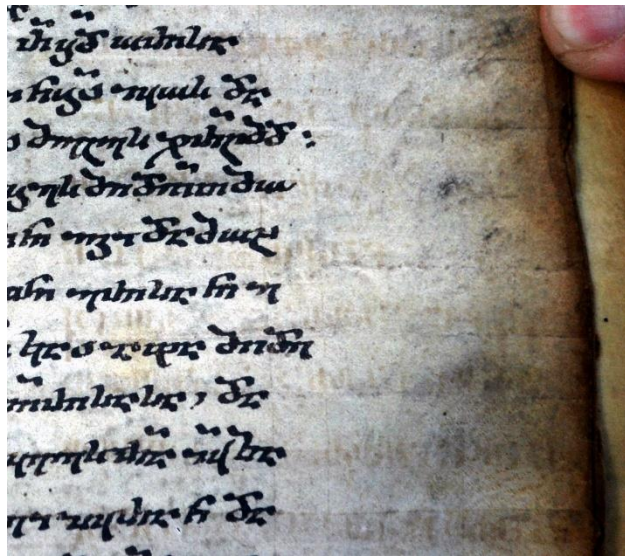

Image 1: Kurashi Gospels, fol. 91r (extr.)

[რლ იგი გარდამო]
 [ჰდა ი]გივე არს რ[ლ იგი აღ]
 მ[აღლდა] ზა ყ[ლთა ცათა]
 [რა აღავსნეს ყლნი . და მან]
 მოსცნა რლნიმ[ე მოცი]-
 ქოვლ[ნი და რლნი]მე [წწრმეც]
 [ყოველნი და] რლ[ნიმე მახა]
 რებ[ელნი და] რლ[ნიმე მწყემს]
 [ნი და] მო[ძღუარნი] ...

A less clear case is the passage consisting of Jo. 1,32-34 which is likely to be concealed in the verso of the same page (f. 91vb, cf. Image 2 below). This passage is not contained in any lecture of the Jerusalem rite, Jo. 1,18-28 being the closest context available. As this latter is read on both January 6th and 12th,²⁶ the present passage might represent an extended lecture for one of these days.

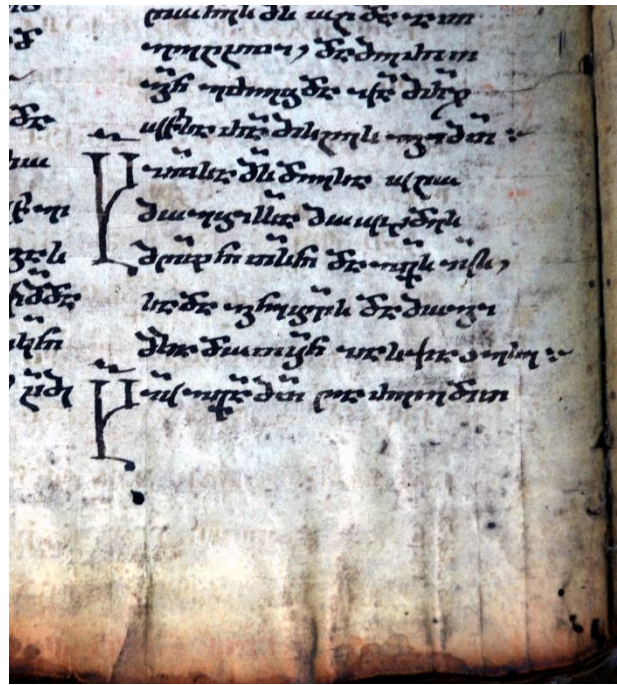

Image 2: Kurashi Gospels, fol. 91v (extr.)

... ვიხილე სლი ღისა
 ე გარდ[ამავალი] ვა ტ
 რე[ლი] ზ[ეციით და დაადგრა]
 მას ზა [მე არა ვიცოდე]
 [იგი ად რნ] მ[ომავლინა] მე
 (ნათლ)[ისცემად] წყლითა
 [მან] მრქა [მე] რა [ზა იხილო
 სლ[ი გარდამომავალი და]
 დად[გრომილი მას] ზა იგი
 არს, რ[ნ ნათელსცეს სლი]
 თა წ[ლით]ა მე ვი[ხილე] დ[ა ვა]
 [მე რ ესე არს ძე ღისად] ...

It is clear that all these questions can only be solved by applying special technology, given that the lower layer of the Kurashi Gospels has been erased rigorously. The same holds true for the

²⁶ Cf. nos. 106 and 135 in Tarnishvili's edition (cf. n. 21). The Sinai lectionary ms. Sin.geo. 37 prescribes the reading of Lk. 3,7-14 instead of Jo. 1,18-28 for Jan. 6th.

Lakhushdi codex, by itself a XIIth century lectionary manuscript written in Nuskhā-Khutsuri script, the lower layer of which seems to represent a lectionary for the weeks of Lent. This is well suggested by its first folio which contains fragments of Job 1,1-22 as read on the first Sunday of Lent in the Jerusalem rite;²⁷ what we can make out is და [საქმენი] ჰელ[თა] (Job 1,10) and ჰდალთაჲ ძოვდა მახლობელად მათსა (Job 1,14) in the two columns of fol. 2r and {უდა}ბნოთ და ეკოვეთა ოთხ[თა კიდე]თა სწლისათა და (Job 1,19) in the succeeding column of the verso (2v). In the column facing this we can perceive, in red ink, the introduction of a hymn (ოხითაჲ 5 გი სწლიერებრი) matching the one prescribed in the Paris lectionary for the morning service of the same day,²⁸ then a psalm and a refrain (დასდებელი), followed by the heading for the Tuesday of the same week which announces a lecture from the book of Genesis (დღესა სამშაბათსა მწოვლსრი [5 საკითხავი] დ~დ~ბის~ჲ), possibly Gen. 25,11-26,25 as read on that day according to the Jerusalem rite²⁹ (cf. Image 3 below). A few lines further down, another lecture from Job is introduced (ბ საკითხავი : ობობისი), most probably Job 2,1-3,26 as in the Paris lectionary.³⁰

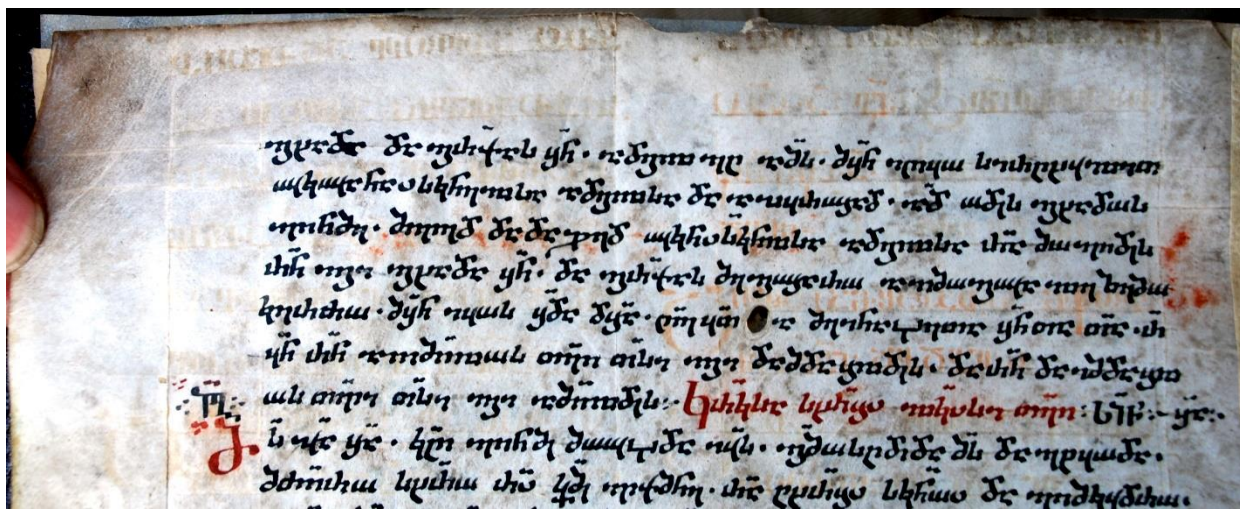

Image 3: Lakhushdi Lectionary, fol. 2v

Other elements are less easy to account for. This is true, e.g., for the passage ჰოვროთა შს ად წარვიდა მიერ სოფელსა მახლ[ობელად] from Jo. 11,54, which is discernible in the bottom of fol. 7v; it might pertain to the last Gospel reading of the Lenten season proper (Saturday of the 6th week) but this would presuppose an extension in comparison with the Paris lectionary where the respective lecture begins only with Jo. 11,55.³¹ The passage [საღმო]ბაჲ ეკოვიპისაჲ ბორბი ოლი [მომომ] თოჲ appearing on fol. 12v obviously pertains to Deut. 28,60 but there seems no lecture from that chapter of Deuteronomy to have been read in the Jerusalem rite. The same is true for Act. 26,16 which may be represented in the passage ფერჰთა [შენ]თა ზა ო ამისთოვს გე[ბ][ოვენა] appearing in the first column of fol. 7v.

Thus, lots of riddles remain to be solved in the investigation of these highly important palimpsests. We do hope that the palimpsest project which has just started will give us an opportunity to re-examine these codexes and to achieve new insights.

²⁷ No. 334 in Tarnishvili's edition (cf. n. 21).

²⁸ Cf. nos. 331 and 336 in Tarnishvili's edition (cf. n. 21).

²⁹ Cf. no. 337 in Tarnishvili's edition (cf. n. 21).

³⁰ No. 339 in Tarnishvili's edition (cf. n. 21).

³¹ No. 574 in Tarnishvili's edition (cf. n. 21).

Table 1

7ra	S-3902	Shanidze BUT 7	BAV Ottob.	PG 61	Cod.Supr. (402,11)	Usp.Sb.
1	ხანოჭოს : __ : __ : __	ხანოჭოს : __ : __	κομίζει.	ἀνατεῖλαι.	ДА́ЕТЪ ·	ДАЕТЪ ·
2	[გ]ამოვიდეს ფარისევლები (,)	გამო	Καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι	Καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι	И́ излѣзъше фарисѣи	и излѣзъше фарисеи
3	რ<ა>თ>ამცა გა ნიზრახეს	ვე	συμβούλιον ἔλαβον,	συμβούλιον ἔλαβον,	СВѢ́ТЪ ВЪЗЪАША ·	СВѢ́ТЪ ВЪЗЪАША ·
4	და წარ(წ)ყმოდეს	ხო	ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.	ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.	ДА И ПОГОУВАТЬ ·	ДА И ПОГОУВАТЬ ·
5	ო<ე>ხო>ვ (: __)	ყმ	{`Ω συμβουλία κακίστη διὰ φθόνου σπειρομένη, καὶ διὰ φθόνου ἐλεγχόμενη! ὦ ματαία βουλή! Ἴγνοοῦσι γάρ, ὅτι Θεὸς οὐκ ἀπόλλυται. Τὸν μὲν γάρ ὀστράκινον λύχνον τοῦ σώματος αὐτοῦ διαλύσουσι, τὴν λαμπηδόνα τῆς θεότητος σβέσαι οὐ δύνανται. }	{`Ω συμβουλία κακίστη διὰ φθόνου σπειρομένη, καὶ διὰ φθόνου ἐλεγχόμενη! ὦ ματαία βουλή! Ἴγνοοῦσι γάρ, ὅτι Θεὸς οὐκ ἀπόλλυται. Τὸν μὲν γάρ ὀστράκινον λύχνον τοῦ σώματος αὐτοῦ διαλύσουσι, τὴν λαμπηδόνα τῆς θεότητος σβέσαι οὐ δύνανται. }	{`Υ СВѢ́ТЕ ЗЪЛЪИ ЗАВИСТІИЖ СВѢ́МЪ · И ЗАВИСТІИЖ ОБЛИЧАЕМЪ · ὦλε ποустошньги съмъисль · НЕ ВѢ́ДАТЬ ВО ІАКО ВОГЪ НЕ ПОГЪВНЕТЬ · ГОТОВО ГНИІЬНОЕ СВѢШТИЛО ТЪЕЛЕСЕ ἔμοу РАЗОРРАТЬ · НЪ СВѢШТА БОЖЬСТВА ἔμοу ОУГАСИТИ НЕ МОГЪТЪ · }	{ω СВѢ́ТЕ ЗЪЛЪИ ЗАВИСТІИ СВѢ́МЪ · И ЗАВИСТІИ ОБЛИЧАЕМЪ · · ωλε ποустошньги съмъисль · НЕ ВѢ́ДАТЬ ВО ІАКО БЪ НЕ ПОГЪВНЕТЬ · ГОТОВО ГЛИНЬНОЕ СВѢШТИЛО ТЪЕЛЕСЕ ἔμοу РАЗОРРАТЬ · НЪ СВѢЩА БОЖЬСТВА ἔμοу ОУГАСИТИ НЕ МОГΟΥТЬ · }
6	[რ<ამ>ეთოვ<ე>] ოვცხოე და ზაკ[ოვ]ველი			ἽΩ θαυμαστοῦ πράγματος,	҃ ЧОУДЪНОЕ И ДИВЬНОЕ	ω ЧОУДНОЕ И ДИВНОЕ
7	დოეებოვლი	ვე		καὶ μυστηρίου		
8	საქმ(ბ) [:] მო[ვი](და)	სა	ἽΗθεν	καινοῦ! ἽΗθεν	ДЪЛО · ПРИДЕ	ДЪЛО · ПРИДЕ
9	ო<ე>ხო>ვ , რ<ა>თ>ამცა მო(ო)ძია	ოვ	ὁ Ἰησοῦς ἀναζητήσαι	ὁ Ἰησοῦς ἀναζητήσαι	ІС ВЪЗИСКАТЬ	ІСЪ ВЪЗИСКАТЬ
10	და აცხოვ(ბ)ა წარწყმედოვლი	და	καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός,	καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός,	И НАПРАВИТЬ ИЗГЫВЪШЕЕ	И НАПРАВИТЬ ИЗГЫВЪШЕЕ ·
11	ხათესაღვი {!}	წყმ				
12	კაცთაღ [:] ხ<ო>ლო>	ვი კაცთაღ	καὶ	καὶ	· ἄ	ა
13	(ეხენ)[ო] (მეძებე)ლსა	ენენ	οὔτοι τὸν	οὔτοι τὸν	СИ	СИ
14	მას და მაცხოვარსა	მას და				
15	წარწყ(მე)დოვლთა[სა]	სა	τῶν ἀπολωλότην εὐεργέτην	τῶν ἀπολωλότην εὐρέτην	ИЗГЫВЪШИИМЪ БЛАГОДЪТЕЛІА	ИЗГЫВЪШИИМЪ БЛГОДЪТЕЛІА
16	[ხეძებენ]	თ				
17	წარწყ(ყ)მე(და)[დ :]	წა	ἀπολέσαι ζητοῦσι.	ἀπολέσαι ζητοῦσι.	ПОГОУВИТИ ИШТЪТЪ ·	ПОГОУВИТИ ИЩНОТЬ ·
18	[რ<თ>მ>ლის(ა) [ბრ](აღ)ოსათვს]		Διὰ ποίαν αἰτίαν,	Διὰ ποίαν αἰτίαν,	КОЕА ДЪЛЪМА ВИНЪ	КОЕЮ ДЪЛЪМА ВИНЪ
19	[ხობრ](ა)[ლევის ჰოვ](რ)ოს(ბ)[ო]		εἶπατε ἡμῖν, ὧ Ἰουδαῖοι,	εἶπατε ἡμῖν, Ἰουδαῖοι,	ПОВѢДИТЕ МИ ҃ ЖИДОВЕ	ПОВѢДИТЕ МИ ҃ ЖИДОВЕ
20	[რ<თ>მ>ლისა ბრლისა](თ)ვს	რო	ἐβουλεύσασθε κατ' αὐτοῦ;	κατ' αὐτοῦ τοιαῦτα	СВѢ́ТЪ	СВѢ́ТЪ
21	(მ)[ეხოზრახეთ ესე]			βουλεύεσθε;	СЪТВОРИТЕ	СЪТВОРИТЕ
22	მო[ს ხ<ე>დ]ს [ხ<ო>ლო> ოგობო- მცა]	მო	ἼΑλλ' ἐκεῖνοι μὲν	ἼΑλλ' ἐκεῖνοι μὲν	НА НЕГО · НЪ ὄНИ ὄБАЧЕ	НА НЕГО · НЪ ὄНИ ὄБАЧЕ
2va	S-3902	Shanidze BUT 7	BAV Ottob.	PG 61	Cod.Supr. (402,23)	Usp.Sb.

Table 2

7rb	S-3902	Shanidze BUT 7	BAV Ottob.	PG 61	Cod.Supr. (402,23)	Usp.Sb.
1	ბრცხოვნისან , და	ბრცხუენისან და	αἰσχύνονται	αἰσχύνονται	срамѣіаѣтѣ сѧ	срамлаіотѣ сѧ
2	ვერ გვთხრობენ (:) ხ<ოლო>	გვთხრობენ ხ	λέγειν·	λέγειν·	глаголати · нѣ	глати · нѣ
3	(ჩ<ოვე>ნ ვთქ)[<ოვე>]ათ [და]	ამო	ἡμεῖς δὲ διὰ τὴν	ἡμεῖς τὴν	мы срамомѣ	мы срамѣмѣ
4	(გ)ამოგაცხადლოთ					
5	მასო	მასო	αὐτῶν	αὐτῶν	тѣхъ самѣхъ ѡхъ	тѣхъ самѣхъ · ѡхъ
6	(ოგო) გესლი [: _]		αἰσχύνην, τὴν αὐτῶν ἦτταν ἐκπομπεύσωμεν.	αἰσχύνην πανταχῆ στηλιτεύσωμεν.	прѣдолѣниіе ѡбличимѣ ·	прѣдолѣниіе ѡбличимѣ ·
7	[რ<ამეთოვე>] ხიტილოდეს (.)	ვდ რაო	Διὰ τί γὰρ, φησί,	Διὰ τί γὰρ, φησί,	почто во рекоша	по что во рекоша
8	ვ<ოთარმე>დ რაო\სათვის					
9	(შ)აბათსა	ო ათსა	νεκροὺς ἐγείρει,	νεκροὺς ἐγείρει;	мрътвѣѧ вѣстаѡіаѣтѣ ·	мрътвѣѧ вѣстаѡіаѣтѣ ·
10	მ(კ)ოვდართა აღხად\გინებსო [:]	ო აღხად	καὶ ἀσθενοῦντας	καὶ διὰ τί ἀσθενοῦντας	и недужныѧ	и недужныѧ
11	და წყლოვლოთა	ო და წყლო	ἰᾶται;	ἰᾶται;	цѣлѣтѣ ·	цѣлѣтѣ ·
12	განხკოვრ\ნებსო [:]	ო კურა	διὰ τί καλὰ λαλεῖ, καὶ	διὰ τί καλὰ λαλεῖ; διὰ τί	почто и глаголетѣ	по что и глетѣ
13	ანოვ რაო\სათვის ,	კურა _	θαυματοῦργει;	καλὰ	и чюдеса	и чюдеса
14	სახწოვლოთა	სახწოვლო	διὰ τί δὲ καὶ διδάσκει;	πράττει; διὰ τί καλὰ διδάσκει;	творѣтѣ · почто же и ѡчѣтѣ ·	творѣтѣ · по что же и ѡчѣтѣ ·
15	ხიქმს და ხახწოვებსო [:]	ო ა ხახ				
16	ესვევ<ოთა>[რ]სა	წავებ ესვევ	Διὰ ταῦτα	Διὰ ταῦτα	сѣхъ дѣлѣма	сѣхъ дѣлѣма
17	(ბ)რახსა და ხკ[რ]ებ[დ]ენ [ხ<ვე>]ა	და ხკ			вѣсѣхъ винѣ	вѣсѣхъ винѣ
18	(ოვესო>ვის : _)	(ოთხა?)				
19	(ა)[წ]ესვევ<ოთა>რო[ს]ა(სა ა)მისთვის	მისთვის	πάντα τὰ ἐγκλήματα	πάντα τὰ ἐγκλήματα		
20	გო(ვ)ნებავს ხ<ოვე>ნ	ჩნ რა	βουλεύομεθα αὐτὸν	βουλεύονται αὐτὸν	хощемѣ	хощемѣ
21	რ<აოთ>ა[მ]ც(ა)					
22	წარ(ვ)წემოდეთო (.)	მოდეთ ო	ἀπολέσαι.	ἀπολέσαι.	погубѣтѣ его ·	погубѣтѣ его ·
23	(ო)დ(ეს)[-ოგო] ყრმანო	მმანო(?)	᾿Ότε νήπιοι παῖδες	᾿Όταν ἐξέρχονται νήπιοι παῖδες	ѣгда младѣѧ дѣтѣ	ѣгда младѣѧ дѣтѣ
24	ბაიან[თა მი](ხ)ეგებოლდეს (.)	ბაიან ეგებო	βαία λαμβάνοντες, καὶ διὰ τῶν βαίων τὴν νίκην προαναφονοῦντες ...	βαία λαμβάνοντες, διὰ τῶν βαίων τὴν νίκην αὐτοῦ προαναφονοῦντες, καὶ	вѣнѣ вѣзѣмше и вѣнѣмѣ ѣმოѧ	вѣнѣмѣ ѣმოѧ
25	(ხოვე)ა(ლო)დდეს ,	ოდდეს		ἐν τῇ εὐφημίᾳ αὐτοῦ	повѣдѣ	повѣдѣ
2vb	S-3902	Shanidze BUT 7	BAV Ottob.	PG 61	Cod.Supr. (403,1)	Usp.Sb.

Table 3

7va	S-3902	Shanidze BUT 7	BAV Ottob.	PG 61	Cod.Supr. (403,1)	Usp.Sb.
1	და ხიტყოდ(ეს) ოს(ა)ნა	და ხიტყოდეს ოსა	Ἔσαννά	λέγοντες, Ἔσαννά	ГЛАСАШТЕ • ὙΣΑΝΗ	ГЛАСАШТЕ • ОСАНЫНА
2	რ<ომელ>ი ხარ (მა)[ღაღლ]ითა	ნა რ̄ ი ხარ მ)აღაღლ	ἐν τοῖς ὑψίστοις,	ἐν τοῖς ὑψίστοις,	ВЪ ВЪШЫНІИХЪ	ВЪ ВЪШЫНИИХЪ
3	შ[ინა კ](ოვრთ)სეოვულ	თა შინა კურთ	εὐλογημένος		БЛАГОСЛОВѢНЪ	БЛГСНЪ
4	(არს) [მომავ(ა)ლი	არს მომავა	ὁ ἐρχόμενος		ГРѦДЫИ	ГРѦДЫИ
5	სახ(ელ)[ითა] (ო<ვფლისა>თა)	ლი სახელითა ო~თა	ἐν ὀνόματι Κυρίου,		ВЪ ИМѦ ГОСПОДЪНЕ •	ВЪ ИМѦ ГНЕ
6	მეოვფე [ი<ხრა>][მ](ღისა)[ი]	მეოვფე (ო~მ)ღისა	βασιλέως τοῦ Ἰσραήλ.		ЦРЬ ИЗРАЙІЛЕВЪ •	ЦРЬ ИЗЛЕЕВЪ •
7	[ხ<ოლო>] ი[კ]ინი მ(ათს)[ა] (მას)	ხ̄ იგინი	Ἐκεῖνοι καθάπερ ὑπὸ ζβήγων	ἐκεῖνοι ἀπὸ τῶν ζβήγων	ТЪГДА ОНИ АКТЫ	ТЪГДА УНИ АКТЫ
8	გალობ(ა)სა [ხ](ე)ღა სა](მ)ჭოვ(ლი)[თა]	გალობასა მას(?)		σφαττόμενοι	ОСТЪНЫ	ОСТЪНЫ
9	[იგოვუმე](ბო)დ(ე)ს	მჭუე	κεντοῦμενοι	ὑπὸ τοῦ φθόνου κεντοῦνται·	ВОДОМИ	ВОДОМИ
10	(' და კ[ბი](ლთ)ა	ბოდის	τοὺς ὀδόντας		ЗЖЕТЫ	ЗОУБОУ
11	[იღ](რჭენდ)[ე](ს) [[რ<ამეთოვ>]] [სა] [[ქებელო]] [ბან](ო)	ღრჭე	ἔβρουχον·		СКРЪЖЪТААХЪ ХВАЛТЫ ВО	СКРЪЖЪТААХОУ • ХВАЛТЫ ВО
12	(ო)[გ](ო) ოვშოვ(ე)რე(ლი)[სანი]	ბადეს(?) უშურ	οἱ γὰρ ἔπαινοι	οἱ γὰρ ἔπαινοι	ЗАВИСТЪ ИМЪИШТИИМЪ •	ЗАВИСТЬ ИМЪЮЩИИМЪ
13	[ი](სა)[რნი] [[დადგე]]\ბო(დ)[ეს]	ნი ასა	τῶν φθονουμένων,	τῶν φθονουμένων,	ДРЖЖИЕ	УРОУЖИЕ
14	(მოშ)ოვრნე)თა	ბოდეს მოშურნე	βέλη	βέλη εἰσὶ	ЗАВИДАШТИИМЪ	ЗАВИДАЩИИМЪ
15	მ(ათ)[ი](ა) [მ]ა(თ)	თა მათ	τῶν φθονούντων εἰσι.	τῶν φθονούντων.	СЖТЪ •	СОУТЬ •
16	და მო(ხ)[ოვ](ვდ)[ე](ბ)[ი](ეს)	და მო	Καὶ προσέρχονται	Καὶ προσέρχονται	И ПРИШЪДЪШЕ	И ПРИШЪДЪШЕ
17	და ხ<რ>ქ<ოვ>ეს არა გეს\მისა	და	τῷ Ἰησοῦ, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Οὐκ ἀκούεις,	τῷ Ἰησοῦ, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Οὐκ ἀκούεις,	КЪ ІСОУ ГЛАГОЛѦШЪ • НЕ СЛЪШИШИ ЛИ	КЪ ІСОУ ГЛАША ЕМЪ • НЕ СЛЪШИШИ ЛИ
18	რ<ომელ>ნი-ესე ხი(ტ)ყვან	მისა	τί οὗτοι λέγουσι;	τί οὗτοι λέγουσι;	ЧТО СІИ ГЛАГОЛЖТЪ •	ЧЪТО СИИ ГЛЮТЪ •
19	[რ<ამეთოვ> იგი](ნი)[ი] (სიტ)ყო(ვ)ა(სა)	ყვან რ̄ (ო)გინ(ო) სიტ	οὐκ εἰδότες, ὅτι	Καὶ οὐκ ἐγίνωσκον, ὅτι	НЕ ВЪСТЕ ЛІ ІАКО	НЕ ВЪСТЕ ІАКО
20	(წ)[ინა](წა)[რ]მე(ტყოვ)[ელის](ს)[ა]][ს]	ყვასა წინაწარ	προφητικῶς	προφητικῶς	ПРОРОЧЪСКО	ПРОРЧЪСКЪ
21		მეტყუელისასა	ἐπληροῦτο	ἐπληροῦτο	КОНЪЧАВАШЕ СА	КОНЪЧАВАШЕ СА
22	ად[ხ]ა[სრ](ო)[ვ]ლ(ე)[ბდ](ეს))	ადხასრულებდეს	τὸ γεγραμμένον.	τὸ γεγραμμένον,	ПИСАНИЕ •	ПИ(С)АНИЕ •
2ra	S-3902	Shanidze BUT 7	BAV Ottob.	PG 61	Cod.Supr. (403,9)	Usp.Sb.

Table 4

7vb	S-3902	Shanidze BUT 7	BAV Ottob.	PG 61	Cod.Supr. (403,9)	Usp.Sb.
1	უ<ითარმე>დ [პ](ირ)ითა ე[რმ](ათ)[ა]	ვ<დ პირითა ყრმითა	Ἐκ στόματος νηπίων	τὸ, Ἐκ στόματος νηπίων	ი<ზ ოცტ<ზ მლადენი<ცი	ИЗ ОУСТЪ МЛАДЕНЬЦЪ
2	(წწვლთა მწო)[ვართ](ა)[ო](თა)	წწვლთა მწოვართა	καὶ θηλαζόντων	καὶ θηλαζόντων	ი< ს<სკшштии<хъ	И СЪСОУШНИХЪ
3	(დახემტკიცო)[ს]	თა დახემტკიცოს	κατηρίσω	κατηρίσω	ს<ვ<вршии<лъ еси	СЪВЪРШИИЛЪ ЕСИ
4	[ქება<]	ქება<	αἶνον.	αἶνον.	ხ<ვალ<ჰ	ХВАЛѢ
5	ო(დეს-იგი იეხ)[აბ](ე)[ლს]	ოდეს იგი იეხაბელს	Ὅτε Ἰεζάβελ	Ὅτε Ἰεζάβελ	ე<გ<და ი<ე<завелъ	ЕГДА ИЕЗАВЕЛЪ
6	ხე[კ](ო)[ვლ](ე)[პ]ო(და დ)[ა]\(პ)ე(რ)[ობა](დ)	ხეგულებოდა და			ВИНОГРАДЪ НАΥϞΕΥϞ	ВИНОГРАД(А) НАВОУϞΕΟΥϞ
7	[ვე](ნა)[პი]	ვერობად ვენაპი	τὸν ἀμπελῶνα		ო<ტ<ატი ხო<ტ<ე	ОТЪАТИ ХОТѢ
8	[იგი ნაბოვთმსი]	იგი ნაბოვთმსი	τοῦ Ναβουθῆ ἀρπᾶσαι ἐβούλετο πλαστᾶ	κατὰ τοῦ Ναβουθῆ τὰ πλαστᾶ		
9	[დ](ა წიგნი) [სიცი](როვეისა)[ო]	და წ<ი სიცი<რევისა<	γράμματα	ἐποίει γράμματα,	МНОГЪ КНИГЪ	МНОГЪ КНИГЪ
10	(მი)[ს](წ)[ერა .] უ<ითა><რ (ე)[რ](თ)[კ]ოვლ(ო)ბი(თ)	მიგოწერა ვ<რ ერთ	γράμματα, ἡδέως	γράφει καὶ ἡδέως	ПИСА И СЛАДЪКО	ПИСА И СЛАДЪКО
11	შე(ხიწენა)რე(თ :)	გულობით შეხიწენა	ἀνείχεσθε	ἀνέχεσθε	ПОСЛОУШААСТЕ	ПОСЛОУШААСТЕ
12	ხ<ოლო> (ო)[დეს პი][ლატე]	რეთ ხ< ოდეს პი	ὅτε καὶ Πιλάτος	ὅτε Πιλάτος γράφει	ა<ე<გ<და ПИЛАТЪ	А ЕГДА ПИЛАТЪ
13	[ჯოვარსა მას]	ლატე ჯ<უარსა მას	ἐπὶ τοῦ τίτλου	ἐπὶ τοῦ τίτλου	НА ДѢСТѢ	НА ДѢСКѢ
14	[ზ<ედ>ა] დასწერს [ჭ]ე[შ][მა]\(რიტ)[ს](ა)	ზ<ა დასწერს ჭ<ეშმა	τὴν ἀλήθειαν ἔδειξε,	τὰ χρηστᾶ	ИСТИНЖ ПОКАЗА	ИСТИНОУ ПОКАЗА
15	(ფი)[ცი](ა)[რსა მას]	რიტსა ფიცარსა მას		γράμματα,		
16	(მა)შინ (გო)[ვლი] [კი](წ)ერ[ე](ბ)ის	მაშინ გული გიწერე	ἀγανακτεῖτε,	ἀγανακτεῖτε,	ГНѢВАСТЕ СѦ	ГНѢВАСТЕ СѦ
17	და ხაყ(ენებთ)	ბის და ხაყენებთ	καὶ κωλύετε γράφειν.	καὶ κωλύετε γράφεσθαι.	И СТАВѢΙΑѢТЕ ПИСАТИ	И СТАВЛААСТЕ ПИСАТИ
18	და [ხე](ტ)ყვ[თ]	და (ხეტყვთ)	Τί γὰρ ἔλεγον;	Τί γὰρ λέγουσι;	ЧТО ГЛАГОЛААХЪ	ЧТО ГЛААХЪ
19	ხოუ დასწ(ე)რ მ(ე)ოვფე[დ]	ნუ დასწერ მეოვფედ	Μὴ γράφε, ὁ βασιλεὺς	Μὴ γράφε, ὅτι Ὁ βασιλεὺς	НЕ ПИШИ ЦРЬ	НЕ ПИШИ ЦРЬ
20	ჰო(ვრ)ითად (.) და	ჰურითად და	τῶν Ἰουδαίων,	τῶν Ἰουδαίων.	ЖИДОВЪСКЪ · СИ РѢЧЪ	ЖИДОВЪСКЪ · СИРѢЧЪ
21	ნ(ო)უ [კა]შ[ო]ხაზინე(ბ)	ნუ გ(ამ)ოხაზინებ	ἀντὶ τοῦ μὴ δεῖξῃς	Μὴ γράφε, ἀντὶ τοῦ,	НЕ КАЖИ	НЕ КАЖИ
22	ჭეშმარიტსა : ნოუ	ჭ(ე)შ(მა)რიტსა ნუ	τὴν ἀλήθειαν μὴδὲ	τὴν ἀλήθειαν, τοῦ Μηδεῖς	ИСТИНЪ · НИ	ИСТИНЪ · НИ
2rb	S-3902	Shanidze BUT 7	BAV Ottob.	PG 61	Cod.Supr. (403,16)	Usp.Sb.

Table 5

56ra

	S-3902	Paris Lectionary	Epistles AB	Epistles CD
2.Thess. 1,3	<p>¹ {მადლობა} [მი]ღირს</p> <p>² {ღმერთისა მარადის თქ^ლოვე^ნთუს} (მ)მანო</p> <p>³ {ვითარცა-იგი ღირს არს, რამეთუ^ღოვე^ნთუს} ესად ა(ღ)\{ორმდების}</p> <p>⁴ {სარწმუნო}ებამ ევე თქ^ლოვე^ნი</p> <p>⁵ {და აღმატების სიყოფარო}[ქ(ლი) ევე</p> <p>⁶ {კაცად-კაცადისა თქ^ლოვე^ნ}[ის(ა)ოვე^ნ]{თიერთარს}</p>	<p>მადლობა გუღირს</p> <p>ღმრთისა მარადის თქუენთუს, მმანო,</p> <p>ვითარცა-იგი ღირს არს, რამეთუ</p> <p>უმეტესად აღორძნების</p> <p>სარწმუნოებამ ევე თქუენი</p> <p>და აღმატების სიყოფარული ევე</p> <p>კაცად-კაცადისა თქუენისად</p> <p>ურთიერთას,</p>	<p>მადლობა გუღირს</p> <p>ღმრთისა მარადის თქუენთუს, მმანო,</p> <p>ვითარცა-იგი ღირს-არს, რამეთუ</p> <p>უმეტესად აღორძნების</p> <p>სარწმუნოებამ ევე თქუენი</p> <p>და აღმატების სიყოფარული ევე</p> <p>კაცად-კაცადისა თქუენისად</p> <p>ურთიერთას,</p>	<p>მადლობა გუღირს</p> <p>ღმრთისად მარადის თქუენთუს, მმანო,</p> <p>ვითარცა-იგი ღირს-არს, რამეთუ უმეტესად</p> <p>აღორძნების</p> <p>სარწმუნოებამ ევე თქუენი</p> <p>და განმრავლების სიყოფარული</p> <p>კაცად-კაცადისა თქუენისად ურთიერთარს,</p>
2.Thess. 1,4	<p>⁷ {ვითარმედ ჩოვე^ნცა} ვიქადით</p> <p>⁸ {ოვრთიერთას თქ^ლოვე^ნთუს ეკლ}[ესია]სა</p> <p>⁹ {მოთმინებისა მა(გ)ის თქ^ლოვე^ნ(ნ)ი}{სა}</p> <p>¹⁰ {და სარწმუნო}[ებისა] და</p> <p>¹¹ {ყოველთა მათ დვენა}(თ)ა [შ]ინა</p> <p>¹² {და ჭირთა რამედლთა თავ(ს)იდებდით</p>	<p>ვითარმედ ჩუენცა ვიქადით</p> <p>ურთიერთას თქუენთუს ეკლესიათა</p> <p>მოთმინებისა მაგის თქუენისა</p> <p>და სარწმუნოებისა და</p> <p>ყოველთა მათ შინა დვენათა თქუენთა</p> <p>და ჭირთა, რომელთა თავს-იდებდით</p>	<p>ვითარმედ ჩუენცა თქუენ შორის</p> <p>ვიქადით</p> <p>ეკლესიათა შინა ღმრთისათა</p> <p>მოთმინებისა მაგის თქუენისათუს</p> <p>და სარწმუნოებისა</p> <p>ყოველთა მათ დვენათა შინა თქუენთა</p> <p>და ჭირთა, რომელთა თავს-იდებთ</p>	<p>ვიდრელა ჩუენ თვთ თქუენთუს შორის</p> <p>ვიქადეთ</p> <p>ეკლესიათა შინა ღმრთისათა</p> <p>მოთმინებისა მის თქუენისათუს</p> <p>და სარწმუნოებისა</p> <p>ყოველთა მათ შინა დვენულეებათა თქუენთა</p> <p>და ჭირთა, რომელთა თავს-იდებთ</p>
2.Thess. 1,5	<p>¹³ {სახედ სამართლისა საშ(ჯ)ელისა</p> <p>¹⁴ {ღმერთისასა რაათა ღირს იქ(მ)ნეთ</p> <p>¹⁵ {თქ^ლოვე^ნ სასოფეველსა}</p>	<p>სახედ სამართლისა სასჯელისა</p> <p>ღმრთისასა, რათა ღირს იქმნეთ</p> <p>თქუენ</p> <p>სასუფეველსა,</p>	<p>სახედ სიმართლისა საშჯელისა</p> <p>ღმრთისასა, რათა ღირს იქმნეთ</p> <p>თქუენ</p> <p>სასუფეველსა ღმრთისასა,</p>	<p>სახედ სიმართლისა საშჯელისა</p> <p>ღმრთისა, რათა ღირს იქმნეთ თქუენ</p> <p>სასუფეველსა ღმრთისა,</p>
2.Thess. 1,6	<p>¹⁶ {რომლისათუსცა გვენების ოვ(კე)ეთ}\{ოვ</p> <p>¹⁷ {სამართალ არს მა(ჭ)ირვე(ბ)ელთა}</p>	<p>რომლისათუსცა გვენების. უკუეთუ</p> <p>სამართალ არს ღმრთის მიერ</p> <p>მაჭირვებელთა</p>	<p>რომლისათუსცა გვენების. უკუეთუ</p> <p>სამართალ არს ღმრთისა მიერ</p> <p>მაჭირვებელთა</p>	<p>რომლისათუსცა გვენების. უკუეთუ</p> <p>სამართალ არს ღმრთისა მიერ მიგებად</p> <p>მაჭირვებელთა</p>
2.Thess. 1,7	<p>¹⁸ {თქ^ლოვე^ნთა ჭირი ღმრ<}თისა მ<ი>ერ</p> <p>^{19*} {და თქ^ლოვე^ნ ჭირვეულთა ლხინი ჩ<ო>ვე^ნთანა}</p> <p>^{20*} {დღესა მას ოვეულთისა ჩ<ო>ვე^ნისა ივესო>ვქრისტ<ს>სსა}</p>	<p>თქუენთა ჭირი,</p> <p>და თქუენ, ჭირვეულთა, ლხინი ჩუენთანა</p> <p>დღესა მას უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესსა</p>	<p>თქუენთა ჭირი,</p> <p>და თქუენ, ჭირვეულთა, ლხინი ჩუენთანა</p> <p>დღესა მას უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესსა</p>	<p>თქუენთა ჭირი,</p> <p>და თქუენ, ჭირვეულთა, ლხინი ჩუენ თანა</p> <p>გამოჩინებასა მას მას უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესსა</p>
2.Thess. 1,8	<p>^{21*} {გამოჩინებასა ზეცით ანგელოზთა თანა}</p> <p>^{22*} {ძლიერებითა მისითა ცეცხლითა</p> <p>^{23*} {მიგებად შოვრისა რამედლთა-იგი არარ}\ად</p>	<p>გამოჩინებასა ზეცით ანგელოზთა თანა</p> <p>ძრიელებითა მისითა, ცეცხლითა</p> <p>აღისაითა</p> <p>მიგებად შურისა, რომელთა-იგი არა</p>	<p>გამოჩინებასა ზეცით ანგელოზთა თანა</p> <p>ძლიერებისა მისისათა, ცეცხლითა</p> <p>აღისაითა</p> <p>მიგებად შურისა, რომელთა-იგი არა</p>	<p>ზეცით ანგელოზთა თანა</p> <p>ძლიერებისა მისისათა, ცეცხლითა</p> <p>აღისაითა</p> <p>მიგებად შურისგებისა, რომელთა-იგი არა</p>
56ra	S-3902	Paris Lectionary	Epistles AB	Epistles CD

Table 6

56rb

	S-3902	Paris Lectionary	Epistles AB	Epistles CD
2.Thess. 1,9	<p>1 იცოდეს ღმერთი და რომელნი არა 2 დაემორჩილნეს სა(ხა)რებასა 3 მას იცესოვ უკრისტესსა :. 4 რომელთასა საშჯელი მიჰკადოს ტანჯვად</p>	<p>იციან ღმერთი და რომელნი-იგი არა დაემორჩილნეს სახარებასა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესსა. რომელთა სასჯელი მიჰკადოს, ტანჯვად</p>	<p>იციან ღმერთი და რომელნი არა დაემორჩილნეს სახარებასა მას უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესსა, რომელთა საშჯელი მოეკადოს, ტანჯვად</p>	<p>იციან ღმერთი და რომელნი-იგი არა დაემორჩილნიან სახარებასა მას უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესსა, რომელთა-იგი საშჯელი მოეკადოს, მომსრველი</p>
2.Thess. 1,10	<p>5 მ[ისი] საოკუნომ პ(ირი)საგაან 6 ოწუფელისა და დიდებისაგაან 7 ძლიერებისა მისისა რაჟამს მოვიდეს 8 დი(დებითა) [მისი]ითა წ(მი)დათა 9 მისთა თაანა და საკურველებად 10 შ[ლორის] (კოველ)თა (მლორწმუნეთა) : 11 რამეთუ სა(რწმუნო)იქმნა წამებად ჩლოვენი</p>	<p>იგი საუკუნომ პირისაგან უფლისა და დიდებისაგან ძლიერებისა მისისა, რაჟამს მოვიდეს დიდებად წმიდათა მისთა თანა და საკურველებად რამეთუ სარწმუნო იქმნა წამებად ჩუენი</p>	<p>იგი საუკუნმ, პირისაგან უფლისა და დიდებისაგან ძლიერებისა მისისა, რაჟამს მოვიდეს დიდებად წმიდათა მისთა თანა და საკურველებად შორის ყოველთა მორწმუნეთა, რამეთუ სარწმუნო იქმნა წამებად ჩუენი</p>	<p>საუკუნომ, პირისაგან უფლისა და დიდებისაგან ძლიერებისა მისისა, რაჟამს მოვიდეს დიდებად შორის წმიდათა მისთა და საკურველებად ყოველთა შორის მორწმუნეთა მისთა, რამეთუ სარწმუნო იქმნა წამებად ჩუენი</p>
2.Thess. 1,11	<p>12 თქოვენდა მიმართ მას დღესა შინა 13 რომელსა ვილოცავთ თქოვენ(თვეს) რათა (დ)ირს- 14 (კ)ოვენეს თქოვენ ღმერთთან ჩინებისა (მის) 15 და აღგავსნეს თქოვენ გლოვლითა სათნოებითა 16 სახიერებისათა 17 და საქმითა სარწმუნოებისათა 18 და ძალითა :. 19* 20* 21* 22* 23*</p>	<p>თქუენდა მიმართ მას დღესა შინა, რომელსა ვილოცევდ თქუენთვს, რათა ღირს- გვენეს თქუენ ღმერთთან ჩინებითა მით და აღგავსნეს თქუენ ყოველითა სათნოებითა სახიერებისათა და საქმითა სარწმუნოებისათა და ძალითა.</p>	<p>თქუენდა მიმართ მას დღესა შინა, რომელსა ვილოცავთ თქუენთვს, რათა ღირს- გვენეს თქუენ ღმერთთან ჩინებისა მის და აღგავსნეს თქუენ ყოველითა სათნოებითა სახიერებისათა და საქმითა სარწმუნოებისათა და ძალითა.</p>	<p>თქუენდა მიმართ მას დღესა შინა, რომლისათვს ვილოცავთ მარადის თქუენთვს, რათა ღირს- გვენეს თქუენ ღმერთთან ჩინებისა მის და აღგავსნეს ყოველითა სათნოებითა სახიერებისათა, საქმითა სარწმუნოებისათა და ძალითა.</p>

56rb

S-3902

Paris Lectionary

Epistles AB

Epistles CD

Table 7

49va

Lk. 12,33

S-3902

Paris Lectionary

Adishi

Protovulgate

Athonite Vulgate

1 {ყავთ თავისა თქ^ლოვენი^სა
ს}(აფ)ა(სმ)

განყიდეთ მონაგები თქუენი და
მიეცით ქველის-საქმედ.

განყიდეთ მონაგები თქუენი და
მიეცით ქველის-საქმე;

განყიდეთ მონაგები თქუენი და
მიეცით ქველის-საქმს

განყიდეთ მონაგებნი თქუენნი და
მიეცით ქველის-საქმს

2 {რ^ლომე^ლი არა დაძუელდეს}

რომელი არა დაძუელდეს,

რომელი არა დაძუელდეს,

რომელი არა დაძუელდეს,

რომელი არა დაძუელდეს,

3 {და საოუნჯ^ლ მოუკლებელი}

საუნჯ^ლ მოუკლებელი

მოუკლებელი

და საუნჯ^ლ მოუკლებელი

და საუნჯ^ლ მოუკლებელი

4 {ცათა შინა სადა-იგი მპა}(რ)ა(ვი)

ცათა შინა, სადა-იგი მპარავი

ცათა შინა, სადა-იგი მპარავი

ცათა შინა, სადა-იგი მპარავი

ცათა შინა, სადა-იგი მპარავი

5 {არა მიეხების არ}[ც]ა

არა შეეხების, არცა

არა მიეხების, არცა

არა მიეხების, არცა

არა მიეხების, არცა

6 {მდილმან განრყუნეს}

მდილმან განრყუნეს.

მდილმან გარყუნის.

მდილმან განრყუნეს.

მდილმან განრყუნის.

Lk. 12,34

7 {სადაცა არს საოუნჯ^ლ} [თქ^ლოვე^ლნი]

სადაცა იყვნენ საუნჯ^ლენი
თქუენნი,

სადაცა არს საუნჯ^ლე თქუენი,

სადაცა არს საუნჯ^ლ თქუენი,

სადაცა არს საუნჯ^ლე თქუენი,

8 {მოუნცა იყოვნეს გოვლნი}
(თქ^ლოვე^ლნი)

მუნცა იყვნენ გუვლნი თქუენნი,

მუნცა იყვნენ გუვლნი თქუენნი.

მუნცა იყოს გული თქუენი.

მუნცა იყოს გული თქუენი.

Lk. 12,35

9 {იყვნედ წელნი თქ^ლოვე^ლნი
მო}[რტქ]{მოვლ}

იყვნენ წელნი თქუენნი
მორტყმულ

იყვნედ წელნი თქუენნი
მორტყმულ

იყვნედ წელნი თქუენნი მორტყმულ იყვნედ წელნი თქუენნი მორტყმულ

10 {და სანთელნი თქ^ლოვე^ლნი
(ად)}{ნთებოვლ}

და სანთელნი თქუენნი
აღნთებულ.

და სანთელნი თქუენნი
აღნთებულ.

და სანთელნი -- აღნთებულ.

და სანთელნი თქუენნი აღნთებულ.

Lk. 12,36

11 {და თქ^ლოვე^ლნი ემსგ}ავსე(ნით)

და თქუენ ემსგავსებით

და თქუენ ემსგავსებით

და თქუენ ემსგავსებით

და თქუენ ემსგავსებით

12 {კაცთა მათ რ^ლომე^ლნი მ}ოელი(ან)

კაცთა მათ, რომელნი მოელიან

კაცთა მათ, რომელნი მოელიან

კაცთა მათ, რომელნი მოელიან

კაცთა მათ, რომელნი მოელიან

13 {ო^ლკვალსა>ა თუსსა ოდესმ}[ე]
მო}{ვიდეს}

უფალსა თუსსა, ვიდრემდის
მოვიდეს

უფალსა თუსსა, ოდეს მოვიდეს

უფალსა თუსსა, ოდესმე მოვიდეს

უფალსა თუსსა, ოდეს მოვიდეს

14 {ქორწილისაგ<ა>ნ} [რ<ა>თ<ა>]
რ<ა>ჟ<ა>მ<ს>

ქორწილისაგან, რათა, რაჟამს

ქორწილისაგან, რათა, რაჟამს

ქორწილისაგან, რათა, რაჟამს

ქორწილისაგან, რათა, რაჟამს

15 {მოვიდეს და ირეკოს მ}ევესე(ლად) მოვიდეს, და

მოვიდეს და ირეკოს,
მევესეულად

მოვიდეს და ირეკოს, მევესეულად

მოვიდეს და ირეკოს, მევესეულად

Lk. 12,37

16 {განუღონ მას | ნეტარ} იყოს

განუღონ მას. | ნეტარ იყვნენ

განუღონ მას. | ნეტარ იყვნენ

განუღონ მას. | ნეტარ იყვნენ

განუღონ მას. | ნეტარ იყვნენ

17 {იგი მონანი რ^ლომე^ლისაი მო}ვიდ[ეს]

იგი მონანი, რომელთაი
მოვიდეს

იგი მონანი, რომელთაი მოვიდეს

იგი მონანი, რომელთაი მოვიდეს

იგი მონანი, რომელთაი მოვიდეს

18 {ო^ლკვალსა>ი მათი და პოვნეს იგინი}
ესრე

უფალი იგი მათი და პოვნეს
იგინი

უფალი მათი და პოვნეს იგინი
ესრე

უფალი მათი და პოვნეს იგინი

უფალი მათი და პოვნეს იგინი

19* {მღვდარენი ამენ გეტყვ რ<ამეთოვ>
მოირტყნეს}

მღვდარედ. ამენ გეტყვ თქუენ,
რამეთუ მოირტყნეს

მღვდარენი; ამენ გეტყვ თქუენ,
რამეთუ მოირტყნეს

მღვდარენი; ამენ გეტყვ, რამეთუ
მოირტყნეს

მღვდარენი. ამენ გეტყვ თქუენ,
რამეთუ მოირტყნეს

20* {და დასხნეს იგინი და}

და დასხნეს,

და დასხნეს იგინი და

და დასხნეს იგინი და

და დასხნეს იგინი,

21* {წარმოუდგეს და პმსახურებდეს}

წარმოუდგეს და მსახურებდეს

წარმოუდგეს და პმსახურებდეს

წარმოუდგეს და პმსახურებდეს

წარმოუდგეს და პმსახურებდეს

Lk. 12,38

22* {მათ დაღათოვ მჟორესა}

მათ. დაღათოვ მჟორესა

მათ. დაღათოვ მჟორესა

მათ. დაღათოვ მჟორესა

მათ. დაღათოვ მჟორესა

23* {საჭუმოდავსა და მესამესა}

საჭუმოდავსა და მესამესა

საჭუმოდავსა და მესამესა

საჭუმოდავსა და მესამესა

საჭუმოდავსა და მესამესა

24* {მოვიდეს და პოვნეს ესრე}

პოვნეს ესრეთ,

მოვიდეს და პოვნეს ესრეთ,

მოვიდეს და პოვნეს ესრეთ,

მოვიდეს და პოვნეს ესრეთ,

49va

S-3902

Paris Lectionary

Adishi

Protovulgate

Athonite Vulgate

Table 8

49vb	S-3902	Paris Lectionary	Adishi	Protovulgate	Athonite Vulgate
Lk. 12,39	1 ნეტარ იყოს მონაი იგი : 2 ხ<ლოლ> ესემცა იცით ოკკვეთოუმცა	ნეტარ იყვნენ იგინი. ხოლო ესემცა უწყით: უკუთუმცა	ნეტარ იყვნენ იგინი. ხოლო ესემცა უწყით: უკუთუმცა	ნეტარ იყვნენ იგინი. ხოლო ესემცა უწყით: უკუთუმცა	ნეტარ იყვნენ იგინი. ხოლო ესემცა უწყით: უკუთუმცა
Lk. 12,40	3 იცოდა ს<ა>ხლისა ოკუფალმან 4 მპარაი მოსლვად არს 5 იღვიძე(ბდა)მცა და არა ოკტევა 6 დათხრად გვერდი ს<ა>ხლისა 7 თვისისაი . და თქ<ოკ>ნცა იყვენით 8 [განმზ(ა)დებოულ .:	იცოდა სახლისა უფალმან, რომელსა ჟამსა მოპარაი მოვალს, იღვიძებამცა და არა უტევა დათხრად გვერდი სახლისა თვისისაი. და თქვენცა იყვენით განმზადებულ,	იცოდა სახლისა უფალმან, რომელსა ჟამსა მპარაი მოვიდეს, იღვიძებამცა და არა უტევა დათხრად გვერდი სახლისა თვისისაი. და თქვენცა იყვენით განმზადებულ,	იცოდა სახლისა უფალმან, რომელსა ჟამსა მპარაი მოვიდეს, იღვიძებამცა და არა უტევა დათხრად გვერდი სახლისა თვისისაი. და თქვენცა იყვენით განმზადებულ,	იცოდა სახლისა უფალმან, რომელსა ჟამსა მპარაი მოვალს, იღვიძებამცა და არა უტევა დათხრად სახლისა თვისისა. და თქვენცა იყვენით განმზადებულ,
Lk. 12,41	9 რ<ამეთოკ> ჟამსა რ<ომე>ლსა არა 10 [პონ(ებლ)ეთ 11 ძე კ<ა>ცისაი მოვიდეს პ<რ>ქ<ოკ> 12 [მ]ას პეტ<რ>ე ოკუფალ>ო ჩ<ოკ>ნდა 13 მომართ	რამეთუ ჟამსა, რომელსა არა პონებდეთ, ძმ კაცისაი მოვიდეს. პრქუა მას პეტრე: უფალო, ჩუენდა მომართა	რამეთუ ჟამსა, რომელსა არა პონებდეთ, ძმ კაცისაი მოვიდეს. პრქუა მას პეტრე: უფალო, ჩუენდა მომართ	რამეთუ ჟამსა, რომელსა არა პონებდეთ, ძმ კაცისაი მოვიდეს. პრქუა მას პეტრე: უფალო, ჩუენდა მომართ	რამეთუ ჟამსა, რომელსა არა პონებდეთ, ძმ კაცისაი მოვიდეს. პრქუა მას პეტრე: უფალო, ჩუენდა მომართ
Lk. 12,42	14 იტყვ(ი იგაგ)სა ამას ანოკ 15 ყ<ოკ>ელ>თ(თ<კ>)ს 16 და პ<რ>ქ<ოკ>ა მას ოკუფალმან ვინმე 17 იქოს 18 [მ]ონაი იგი სარწმუნოი [რ<ომე>ლი]	იტყვ იგავსა ამას ანუ ყოველთა მიმართ? და პრქუა უფალმან: ვინმე არს მნწ იგი სარწმუნოი, რომელი	იტყვსა ამას იტყვა, ანუ ყოველთა მიმართ? და პრქუა უფალმან: ვინმე იყოს მნე იგი სარწმუნოი, რომელი	იტყვ იგავსა ამას, ანუ ყოველთა მიმართ? და პრქუა იესუ: ვინმე იყოს მნწ იგი სარწმუნოი, რომელი	ხოლო იტყვ იგავსა ამას, ანუ სხუთა ყოველთა მიმართ? და პრქუა იესუ: ვინმე არს მნე იგი სარწმუნოი და გონიერი, რომელი
Lk. 12,43	19 დაადგინოს ოკუფალმან მონათა თ<კ>ს<თა> 20 მისთა 21 ზ<ედ>ა მიცემად იფქლი საწყა<ოკ>ლი 22 ნეტარ იყოს მონაი იგი 23 რ<ომე>ლისაი მოვიდეს ოკუფალ>ი თვისი	დაადგინოს უფალმან მონათა მისთა ზედა მიცემად ჟამსა იფქლისასა საწყაული? ნეტარ არს მონაი იგი, რომლისაი მოვიდეს უფალი იგი მისი	დაადგინოს უფალმან მონათა თვსთა ზედა მიცემად ჟამსა იფქლისა საწყაული? ნეტარ არს იგი მონაი, რომლისაი მოვიდეს უფალი იგი მისი	დაადგინოს უფალმან მონათა თვსთა ზედა მიცემად ჟამსა იფქლის- საწყაული? ნეტარ არს იგი მონაი, რომლისაი მოვიდეს უფალი მისი	დაადგინოს უფალმან მონათა თვსთა ზედა მიცემად იფქლი ჟამსა თვსსა? ნეტარ არს იგი მონაი, რომლისაი მოვიდეს უფალი მისი
	19* 20* 21* 22* 23*	და პოოს იგი ესრეთ მოქმედი.	და პოოს იგი ესრეთ მოქმედი.	და პოვოს იგი ესრეთ მოქმედი.	და პოვოს იგი ესრეთ მოქმედი.
49vb	S-3902	Paris Lectionary	Adishi	Protovulgate	Athonite Vulgate

7ra

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

7
 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22

7ra

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

13
 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22

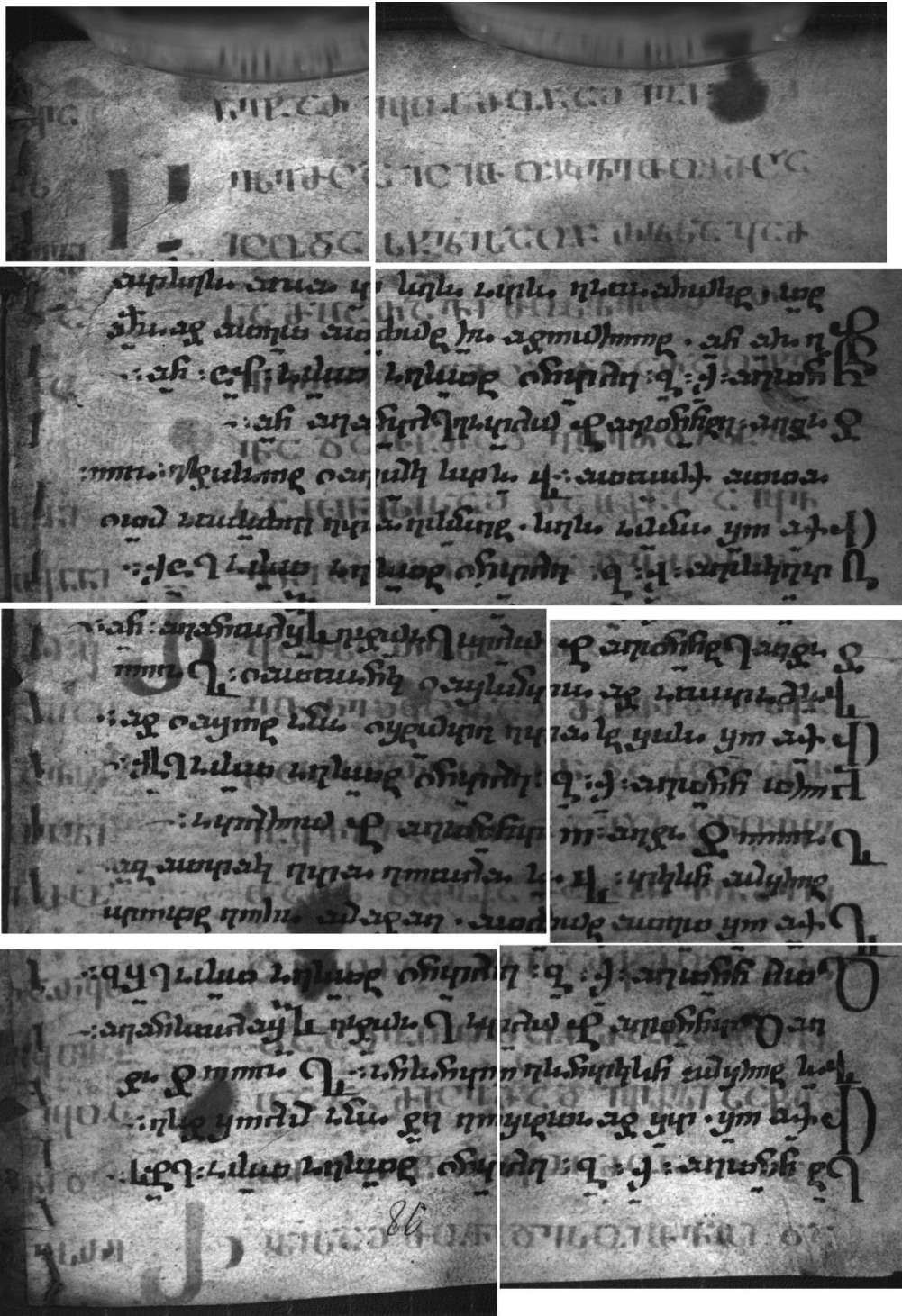
2va

2va

49va

49vb

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19*
20*
21*
22*
23*
24*

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19*
20*
21*
22*
23*
24*

